

- عنوان پروژه: بررسی عملکرد تولید و تولیدمثل گاوهای آمیخته بومی ×سیمنتال در استان خوزستان
- شماره مصوب پروژه: ۹۷۰۱۷۸-۰۰۴-۱۳-۴۶-۲۴
- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد): ---
- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: بهاره طاهری دزفولی
- نام و نام خانوادگی ناظران: ---
- نام و نام خانوادگی مشاور(ان): ---
- نام و نام خانوادگی همکاران: محمود وطن خواه، محمدحسین بنابازی، محمدرضا زرگر، وحید قاسمی، افسون زورآزمایی.
- محل اجرا: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان
- تاریخ شروع: ۱۳۹۷
- مدت اجرا: ۳ سال
- ناشر:
- شمارگان (تیراژ):
- تاریخ انتشار: ۱۴۰۰
- این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۶/۶ با شماره ۶۰۱۲۳ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.
- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده:

در این پروژه تحقیقاتی، عملیات اصلاح نژاد گاوهای بومی استان خوزستان از طریق تلقیح با نژاد سیمنتال، که از اسفند ماه سال ۱۳۹۴ در استان شروع شده است، مورد ارزیابی و پایش قرار گرفت. اطلاعات موجود در سامانه اصلاح نژاد کشور، پس از دریافت در نرم افزار اکسل ثبت و ویرایش شد و فایل نهایی جهت آنالیز آماری در برنامه SAS 9.1 مورد استفاده قرار گرفت. نتایج حاصل از اطلاعات ثبت شده نشان داد که از تاریخ ۹۶/۱۲/۱ تا سال ۱۳۹۸، تعداد ۹۰ رأس گاو آمیخته حاصل از تلقیح اسپرم گاو سیمنتال در سامانه ثبت شده است که از این تعداد، دو رأس با سهم نژادی ۱۸/۷۸ درصد سیمنتال، دو رأس با سهم نژادی ۲۵ درصد سیمنتال، ۳۰ رأس با سهم نژادی ۳۷/۵ درصد سیمنتال، ۵۲ رأس با سهم نژادی ۵۰ درصد سیمنتال، یک رأس با سهم نژادی ۶۲/۵ درصد سیمنتال و سه رأس با سهم نژادی ۷۵ درصد سیمنتال می باشند. تعداد ۵۹۷ رکورد شیر روزانه گاوهای آمیخته در بازه زمانی ذکر شده به تعداد ۲۲۱ گاو آمیخته موجود بود که پس از ویرایش، ۳۹۶ رکورد مربوط به ۱۹۱ رأس گاو (۵۵ گله) مورد آنالیز قرار گرفت. براساس نتایج به دست آمده، دامنه تولید شیر روزانه از ۳/۳ کیلوگرم تا ۱۶/۵ کیلوگرم به دست آمد و میانگین تولید شیر روزانه برای رکوردهای موجود، $۱۰/۹۷ \pm ۰/۲۳$ کیلوگرم برآورد گردید. در بررسی وزن تولد تصحیح شده مربوط به تعداد ۳۸ گوساله (۱۵ رأس نر و ۲۳ رأس ماده متولد شده از تاریخ ۹۶/۱۲/۱ تا پایان سال ۱۳۹۸)، دامنه وزن تولد گوساله‌های مورد مطالعه از ۱۴ تا ۳۳ کیلوگرم به دست آمد. میانگین کل برای وزن تولد گوساله‌ها $۰/۸۷ \pm ۲۵$ کیلوگرم بود که این میانگین برای گوساله‌های نر $۰/۹۳ \pm ۲۸/۱۳$ کیلوگرم و برای گوساله‌های ماده $۱/۱۲ \pm ۲۳/۲۵$ کیلوگرم برآورد شد. در بخش دوم پروژه، در بین عواملی که توسط دامداران به عنوان برتری آمیخته‌های سیمنتال ذکر شد، ۳۲ درصد به مقاومت بهتر به گرما و شرایط آب و هوایی خوزستان، ۲۳ درصد به مقاومت بیشتر به بیماری‌ها و ۲۳ درصد به خوش گوشت بودن آمیخته‌های حاصل از تلقیح سیمنتال اشاره داشتند. همچنین، ۲۰ درصد دامداران به رشد سریع و خوب آمیخته‌ها، ۲۰ درصد ورم پستان کمتر، ۱۷ درصد چربی بالای شیر و کیفیت بهتر شیر، ۵ درصد فحلی زودتر بعد از ایمن، ۵ درصد بلوغ زودتر، ۵ درصد بازارپسندی بهتر و بیشتر گوشت آمیخته‌ها و ۳ درصد گیرایی بهتر اشاره کردند. در مقابل، سخت‌زایی در تلیسه‌ها و تولید شیر کمتر نسبت به آمیخته‌های هلشتاین، از مواردی بود که ۲۰ درصد دامداران به عنوان مشکلات بیان کردند. به طور کلی، نتایج نشان داد برخی از دامداران که هدف از پرورش گاوهای آمیخته برای آن‌ها تولید شیر می‌باشد هلشتاین را ترجیح می‌دهند و در مقابل دامدارانی که هدف را تولید گوشت قرار داده‌اند، از تلقیح دام‌های خود با اسپرم سیمنتال رضایت بیشتری دارند. ولی در کل، رشد و گوشت بیشتر، کیفیت بهتر شیر و مقاوم بودن به شرایط آب و هوایی استان برای آمیخته‌های سیمنتال توسط دامداران تأیید گردید. متوسط سود سالانه به ازای هر رأس گاو ۲۸۳۸۵۴-۱۰ ریال و سیستم، بدون سودآوری به دست آمد. در این شرایط، ارزش اقتصادی صفات تولید شیر و طول عمر گله به ترتیب ۱۲۲۴۳/۳۵- و ۴۰۷۱ ریال به ازای هر رأس گاو

در سال برآورد شد. منفی شدن ارزش اقتصادی صفت تولید شیر نشان می‌دهد که هزینه ناشی از افزایش یک کیلوگرم شیر بیشتر از درآمد حاصل از آن است. با افزایش قیمت شیر و کاهش هزینه تغذیه به میزان ۲۰ درصد، ارزش اقتصادی تولید شیر به ترتیب ۲۲۴۳/۳۵- و ۳۱۷۸/۷- ریال بهبود یافت. ارزش اقتصادی مثبت طول عمر نشان می‌دهد که در اثر یک واحد افزایش صفت، درآمد حاصل از فروش تلیسه مازاد به علت کم شدن نرخ جایگزینی در گله افزایش می‌یابد. با افزایش و کاهش قیمت فروش شیر به میزان ۲۰ درصد، ارزش اقتصادی این صفت بدون تغییر ماند. به طور کلی، می‌توان گفت که نگهداری و پرورش گاوهای آمیخته در شرایط تغذیه‌ای و مدیریتی سنتی موجود با هزینه تغذیه زیاد سال‌های اخیر، از تولید کم برخوردار است. در این شرایط، افزایش مقدار تولید شیر منجر به کاهش بیشتر سود دامدار می‌شود. همچنین، با توجه به مثبت شدن ارزش اقتصادی طول عمر گاو، این صفت می‌تواند از اهمیت بالاتری برخوردار باشد.

واژه‌های کلیدی: عملکرد، گاو آمیخته، سیمنتال، ارزش اقتصادی، استان خوزستان.